

Marija Gabrijelčič

Hvala za vse lepo in vredno

✍ Irma Veljič

Ob podoživljanju večletnega, vsebinsko razgibanega strokovnega sodelovanja z Marijo Gabrijelčič (12. 9. 1942 – 19. 11. 2012), v času njene bolezni pa tudi poglobljenega osebnega zblizanja me je močno nagovorila misel Alenke Rebula: "Blagor ženskam, ki ne umrejo, samo izginejo, kot kruh na mizi! Nenadoma ga zmanjka in nihče od živih ni ostal lačen." Kolikšna podobnost z Marijino osebnostjo!

Otroštvo v vasi Selo v dolini Mirne na Dolenjskem, obdani z razkošno pokrajino, je bilo Mariji draga življenjska popotnica. Vedno znova jo je narava spodbujala in nagovarjala k vedoželjnemu iskanju, odkrivanju in zavedanju o pomenu človekove odgovornosti do ljudi in narave. Z izjemno tenkočutnostjo jo je znala približati tudi svoji družini in skupaj z njo v njej uživala.

Po vrnitvah s potovanj je nizala primerjave med pokrajinami, kulturami, ljudmi in poudarjala, da smo vsi, tako in drugače različni, vredni spoštovanja.

Ves čas svojega predanega pedagoškega poslanstva in čutečega človeškega odnosa do vseh, še posebno pa tistih, ki jim poklic vzgojitelja pomeni nekaj vrednega, se je velikodušno razdajala in vsakega sprejemala kot pomemben delček življenjskega mozaika.

Kolikim staršem in otrokom so se ob družinjah z njo vračali veselje in pogum do življenja ter občutje lastne vrednosti, pomembnost, da so tu in sedaj!

Njeno nenehno iskanje odgovorov na vprašanja, kaj in kako ponuditi otroku, staršem in tudi svojim poklicnim

sodelavcem, da se bodo počutili vredne in uspešne, se ji je uresničevalo pri izpolnjevanju uspešnih nalog v dolgotrajnem delovanju v Svetovalnem centru Novo mesto.

Življenjsko energijo ji je dajala družina. Tudi ob izgubi le nekajmesečnega sina Mitje ni klonila in je smisel ter vrednost življenja črpala v razumevačem domu in poklicnem poslanstvu. Boleča izkušnja ji je podarila posebno notranjo moč in še z večjo odprtostjo je skušala pomagati vsakemu in vsem, ki so potrebovali pomoč. Tudi svoje strokovno znanje je po tem dogodku ob poslanstvu učiteljice slovenščine in zgodovine nadgradila s študijem pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Otroci, ki so potrebovali veliko različnih in stalnih spodbud za pridobitev zavedanja o lastni vrednosti, za napredovanje pri usvajanju znanja in potrebnih spretnosti, so ji bili velik izziv, ki ga je v prepričanju, da je napredek mogoč ob skupnem delu, potrpežljivosti in volji, tudi udejanjala.

Leta vztrajnega strokovnega iskanja so se ji obrestovala ob izidu njene knjige *Učimo se z miselnimi vzorci* (DZS, 1985). Bogastvo ponujenih idej v njej, vabljivi načini učenja, ki so bili preverjeni pri delu z učenci in predstavljeni ob izidu knjige, so mnoge od nas prepričali, da smo se te učne tehnike začeli uspešno posluževati pri lastnem študiju, pozneje pa tudi pri pripravi na vsako svoje predavanje. Prepričana je bila, da bodo novi pristopi zaživel v praksi le, če se jih bodo prepričljivo pri svojem delu z mladimi posluževali

tudi predavatelji, saj še vedno velja zlato pravilo, da 'zglede vlečejo'.

Prav kmalu je tako knjižne police obogatila njena druga knjiga *Predavajmo – z miselnimi vzorci* (1988). Ugotovljeno stanje skromnega besednega zaklada učencev, posledično pa tudi nizka uvrstitev v primerjalni evropski raziskavi o pismenosti sta jo spodbudila k pripravi knjige *Bogatimo besedni zaklad z miselnimi vzorci* (DZS, 1993).

Številne spodbude za učitelje in učence pa so zapisane tudi v *Zborniku prispevkov o miselnih vzorcih, učenju in znanju v prihodnje* (Hrovat (ured.), 1996).

Obiski staršev, ki so pričakovali, da z njenimi usmeritvami in strokovno pomočjo razrešijo ogrožajoče družinske razmere, so jo spodbujali, da je svoje strokovno znanje, pridobljene izkušnje na delovnem mestu ter čut do sočloveka in njegovih stisk delila tudi s starši v programu šole za starše. Njen pedagoški žar je prisotne na večernih srečanjih v slovenskih vrtcih in šolah vabil k sodelovanju in iskanju možnih odgovorov na številna vzgojna vprašanja in k sprejemanju njenih preverjenih vzgojnih pristopov pri delu z otroki in njihovimi starši.

Prepoznavna vrednost njenih strokovnih dosežkov ji je bila javno priznana leta 1997 z *nagrado za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju Ministrstva RS za šolstvo in šport*. Koliko priznanj pa ji še danes v mislih izrekajo vsi tisti, ki jim je tako ali drugače pomagala! Ob sproščenem pogovoru in spominih na opravljeno delo se je tudi v času bolezni z veseljem in hvaležnostjo spominjala vseh prijetnih doživetij z otroki, starši in sodelavci.

Rezultate njenega raziskovalnega dela so spremljali tudi na *Občinski raziskovalni skupščini Novo mesto* in ji leta 1994 podelili zasluženo nagrado.

Vztrajno in z zanimanjem je spremljala novosti na pedagoškem in kulturnem področju ter prosti čas, ki ga je bilo sicer malo, rada preživljala ob knjigi, ki ji je bila tudi v času boleznih dnevna spremljevalka. Ljubila je svojo Dolenjsko in vse, kar je povezano z njo. Materni jezik je izjemno cenila in ga skušala na prijeten način približati otrokom in odraslim.

Trdinova nagrada, ki ji je bila podeljena leta 1993, je potrjevala njeno vnemo in uspehe tudi na tem področju dela in ustvarjanja.

Njeno ime je od leta 2012 zapisano tudi v *Rastoči knjigi Temeniške in Mirnske doline* v Trebnjem in potrjuje, kaj je njeno ustvarjanje pomenilo za to okolje.

Upokojeni pedagoški delavci Slovenije smo se ji želeli na lanskoletnem *Festivalu za tretje življenjsko obdobje* zahvaliti za bogato dediščino v naši stroki, a ji je bolezen to druženje onemogočila.

Obdarjena je bila s številnimi darovi, ki jih je znala in hotela s svojo osebnostno držo podarjati drugim. Kljub tolikim obveznostim se je z vso ljubeznijo zmožla razdajati tudi svoji družini, biti trem vnukinjam svojih dveh hčera igriva sogovornica, pravljíčarka, razumevajočemu možu spoštovana življenjska sopotnica, hčerkama preudarna svetovalka in prijateljica, svoji mami pa vse do svojega odhoda opora, veselje in ponos. Vse to so ji ves čas s prav tolikšno ljubeznijo in pozornostjo vračali vsi njeni.

Vsako druženje z njo je poleg strokovnih utemeljitev in uporabnosti omogočalo doživljanje njene človeške toplote, skromnosti, pravičnosti, modrosti, duhovnega bogastva, umirjenosti, rahločutnosti do soljudi in okolja.

Poleg življenjskega optimizma jo je odlikovalo tudi razumno sprejemanje vsega, kar ji je življenje v njenih sedemdesetih letih namenilo. Tako je spravljivo sprejela tudi dejstvo, da ji bolezen, ki je bila močnejša od nje, zapira pot za uresničevanje mnogih načrtov.

Njeno slovo smo mnogi, čeprav od daleč, spremljali z bolečino, a v prepričanju in želji, da vse, kar smo ob njej in z njo prejeli, si delili, ostaja "kot kruh na mizi," ponujeno vsem, za katere je bilo ustvarjeno ... ■

Odlomki iz monografije o Francu Pedičku

Letos je izšla monografija o Francu Pedičku. Izbrali smo besedilo iz prvega dela, Pedičkovo berilo, in drugega dela, Sledi Franca Pedička na strokovnem področju. Zoran Jelenc, naš véliki andragog, je orisal Pedičkov pomen za razvoj andragogike.

Iz Pedičkovega berila

“**R**eči oz. pobahati se smem in morem, da se moja pedagogika nikoli ni začela pri ‘tabli in kredih’ oziroma pri šolskih kaznih ali ‘kaštingah’ in tudi ne pri učiteljih – ‘državnih cerkovníkih’, temveč vselej pri otroku, mladem in odraslem človeku, hitečem uresničevanju svoje duševno-duhovne, humano-vrednotenjske narave naproti. To je: svojemu učlovečevanju!”

“Zaradi prisotnosti oz. vsebinskosti človeka v vsem posrednem ali neposrednem pedagoškem teoretiziranju in operacionaliziranju se vselej in povsod pokaže na dnu postavka človeka kot bistvujočega in bivajočega vrednotenjskega bitja. To pa je imanentni zasnovni vidik vse in vsake antropološko-pedagoške teoretizacije in empirizacije.”

“Vzorec mojega pedagoškega vedenja do dijakov je namreč bil: ne išči neznanja, temveč semenje, brstičšče znanja in ga s sokratsko skrbno roko občutljivo dviguj iz dijaka; do dijakov drži vselej pravo in spoštljivo (ne odtujeno!) razdaljo; do njihovih razvijajočih se osebnosti se obnašaj tako,

kakor želiš, da se oni vedejo do tvoje zrele; nikoli jih ne puščaj v občutku, da so odtujene neznanke pred teboj, zato stori vse za njihovo deanonimizacijo (razpoznavanje).

/.../ V vsakem dijaku sem iskal tisto, kar je v njem vrednega in dobrega, ne pa spornega in manj vrednega.”

“Če je vsak od njih (dijak, op. ured.) odnesel s seboj v življenje le eno pri pouku psihologije posredovano misel v svoje srce, dušo in duha, sem kot pedagog opravil svojo osebno in državljansko nalogo. In na to sem kot pedagog še danes ponosen!”

“Podobno kot se vije v mojem spominu dolgi red dijakov, se vije tudi dolga vrsta profesorjev in profesoríc, s katerimi sem se srečeval v konferenčnih sobah, se z njimi smejal dijaškim in njihovim hudomušnicam, trpel zaradi razglaševanega neznanja kakšnega dijaka ali njegove razvojno zle usode in se vzravnaval ob njihovih vzgojnoizobraževalnih dosežkih ter uspehih” (Pediček v: Šinkovec (ured.), 2013: 30).

Zoran Jelenc o dr. Pedičku

“Dr. Pediček je s svojimi opredelitvami naš prvi teoretik na področju pedagogike, ki se je v bistvu opredelil za koncept vseživljenjskosti učenja, čeravno tega za svoje delo ni izrecno poudarjal. Še več, izraza ‘vseživljenjskost učenja’ sploh ni uporabljal. V

